

ΑΙ ΜΟΥΣΑΙ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ
ΦΙΔΩΛΟΓΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ		
Ἐν Ζακ.	Ἐπαρχ.	Ἐξωτερ.
Ἐπησ. 5	7	8
Ἐξαμ. 3	4	4
Τοτίμ. 1,50	2	

ΔΙΕΘΝΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ
ΛΕΩΝΙΔΑΣ Χ. ΖΩΗΣ

Πᾶσα αἰτησις :
Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῶν
“ΜΟΥΣΩΝ”
(Οδὸς Ἀγ. Διονυσίου ἀρ. 4.)
Ζάκυνθον.

ΜΕΜΝΟΝΟΣ ΜΑΡΤΖΟΚΗ

(ΒΡΑΧΕΙΑΙ ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ)

“Η ἀρτὶ ἀφ” ἡμῶν ἐκλιπούσσα καὶ εἰς πίονα κόσμου ἀποδημήσασα ἔζέχουσσα τοῦ τόπου μας φυσιογνωμία, ὁ πολυτίμων καὶ σοφὸς καθηγητὴς, ὁ χρήσιμος πολίτης, ὁ ἀνεκτιμῆτος φίλος Μέμνων Μαρτζώκης ἐγεννήθη ἐν Ζακύνθῳ τῇ 14 Οκτωβρίου τοῦ 1844 ἐκ πατρὸς Λουδοβίκου - Ἰγνασίου Μαρτζώκη, ἵταλοῦ πρόσφυγος καὶ σοφοῦ ἐκ Βονιάνης καθηγητοῦ, καὶ μητρὸς Μαρίνης τῶν κοινῆτων Μεσσαλῶν, ἔβαπτίσθη δε τῇ 21 Νεούριου ἴδιου

ἔτους τυχῶν παρὰ τοῦ ἀναδόχου αὐτοῦ Ἰωσήφ Γκρίκα, μελοποιοῦ, τῶν ὄνομάτων Μέμνωνος (Ἰωσήφ—Σπυρίδωνος). Τὰ πρῶτα μαθήματα ὁ εύμηνός των καὶ εὖμουσος Μέμνων διήκουσεν ἐν τῷ Λυκείῳ Ζακύνθου, εἰτα δ’ ἐγένετο μαθητὴς τοῦ διδασκάλου “Οθ. Καρούσου ἐν τῇ ἐν Ληξουρίᾳ Πετριτσείψ Σχολῆς καὶ τέλος ἀποφοίτήσας ἐκεῖθεν ἔξεπαιδεύθη ἰδιαιτέρως παρὰ τῷ σοφῷ πατρὶ του ἐν αὐτῇ τῇ οἰκίᾳ των, ἥτις εἶχε μεταβληθῆ εἰς Ἀκαδημίαν καὶ ὅπου συχνάκις μετέβαινε καὶ αὐτὸς ὁ Ρεγάλδης, διαμένων τότε ἐν Ζακύνθῳ, δεστις καὶ ἰδιαζόντως ἡγάπαι τὸν εὐφυῖαν Μέμνωνα, ἐν τῇ εὐγενεστάτῃ τοῦ ὅποιου τάσει, ἢν προδιέγραφον αὐτῷ εἰς ζωηρὰ κλίσεις τῆς ἴδιας πρὸς μάθησιν ὀργώστης φύσεως, διέβλεπε τὴν μέλλουσαν πνευματικὴν τοῦ τόπου μας ὑπεροχήν.

Ἀπὸ νεαρωτάτης ἡλικίας ψυχῇ τε καὶ σώματι ὁ Μαρτζώκης ἀφωτεύθη εἰς τὴν λατρείαν τοῦ καλοῦ καὶ τῶν γραμμάτων, φύσει δὲ προκινθεὶς διὸ μνήμης περάντου καὶ φλογογενοῦς φαντασίας, κατέστη σύνγρονφ ὁ τηλαυγής φάρος, ὁ τοσοῦτον οὐ μόνον ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν ξένων. ἴδιως τιμηθεὶς διετε τὴν θερμουργὸν διάνοιαν, τὴν πρωτοτυπίαν τοῦ νοοῦ τὴν πολυδαίδαλον εὑρυμάθειαν, τὴν μελισταγή εὐφράδειαν, τὴν ρητορικὴν δεινότητα, ἀτινα πάντα συναπετέλουν ἐν αὐτῷ λαμπροτάτην καὶ ἀρμονικὴν συζυγίαν Μαρτύριον τούτου πρόκειται ἡ μαρτυρόροντος, εὐδόκιμο καὶ καρποφόρος διδασκαλίχ του, μαρτυροῦσι τοῦτο τὸ διὸ στιχουργίας ἐμμελοῦς, ποιητικῆς πεζογραφίας καὶ πιστοτάτης μεταφράσεως ἐν περιοδικοῖς καὶ κατ’ ἴδια δημοσιεύματα αὐτοῦ, ὑπὸ τοῦ ἐπιστημονικοῦ κόσμου ἐκτιμηθέντα, μαρτυροῦσι τοῦτο αἱ ἐν πάσῃ περιστάθη θιλερῆ ἡ χαρμοσύνη, ἐπὶ παντὸς θέματος ἐπιστημονικοῦ, πολιτειακοῦ, κοινωνικοῦ ποικίλαι διαλέκτους τοῦτο ἔγρα πανταχοῦ μέλλουν στωματικά, τῆς μελιστοῦ ἀπα-

ΙΑΚΩΒΑΤΗΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟΝΙΟΥ

τῆς ἀχαλινώτου φωντασίας, ἐκ τῶν κρουνῶν τῆς ὅποίχε, ως διαυγῇ νάματα, ἔξηρχοντο αἱ λέξεις καὶ εἰκόνες νὰ τέρπη, κατακηλῶν τὰ ὥτα τοῦ ἀκροκτοῦ καὶ εἰς ὑψη
πλιγγιώδη αὐτὸν μεταφέρων, μαρτυρεῖ τοῦτο ἡ μεγάλη
γλωσσομάθεια, ἡ ἀναδεῖξασα αὐτὸν ἐν Ρώμῃ, ἐν Πα-
ρισίοις, ἐν Βιέννη, ἐν Λονδίνῳ, ἐν Μαδρίτῃ δόκιμον με-
ταφρεστὴν, τεκμηριοῦσι τοῦτο τέλος αἱ παρασημοφορή-
σεις αὐτοῦ ὑπό τε τῆς ἡμετέρας, τῆς Ἰταλικῆς Κυβερ-
νήσεως καὶ τῆς Γαλλ. Ἀκαδημείας, ἀρεταῖ πάντα ταῦ-
τα καὶ προτερήματα, ἀτινα κατηγορίσανταν ὑπαρξεῖν το-
σοῦτον πολύτιμον καὶ σεβαστὴν ἐν κοινωνίᾳ, ἡς ἔκλε-
κτὸν ἀπετέλεσε μέλος καὶ προέχων ὑπῆρξε λογάς.

Διορισθεὶς ὁ Μαρτζώκης, κατὰ Σεπτεμβρίου τοῦ 1875, κα-
θηγητὴς τῆς γαλλικῆς ἐν τῷ Γυμνασίῳ Ζακύνθου, ἀναλα-
βὼν δραδύτερον καὶ τὸ μάθημα τῆς ἱστορίας τῶν μέσων
καὶ νεωτέρων χρόνων, διδάσκαλίν
τῆς Ἰταλικῆς ἐπί τινα μόνον χρόνον, εὔσυνειδήτως
ἔξεπλήρωσε τὰ καθήκοντα αὐτοῦ μετοχετεύσας εἰς τὰς
καρδίας καὶ τὰς ψυχὰς ἔκατοντάδων μαθητῶν τὰ νέ-
ματα τῆς σοφίας αὐτοῦ, μέχρις οὐ πάθησις τῶν δι-
φθαλμῶν ἡνάγκασεν αὐτὸν ὑπομακρυνθῆ τῆς ἐπισήμου
ὑπηρεσίας. Ἐνῷ δὲ ἤλπιζεν, διτι ἀναπαύσμενος πλέον
ἐκ τῶν πολλῶν κάπων ἥδυνατο ἀνετάτερον νὰ ἐπιδο-
θῇ εἰς τὴν συγγραφὴν διαφόρων φιλολογικῶν καὶ ἱστο-
ρικῶν ἔργων καὶ εἰς τὴν μετάφρασιν νεοελληνικῶν ποιή-
σεων, συνεχίζων οὕτω τὰς δύο ὑπ’ αὐτοῦ ἔκδοθείσας
ποιητικὰς συλλογάς, αἴφνης ἀδόκητος συμφορὴ πλήττει
αὐτόν, μελανὸς πέπλος καλύπτει τοὺς δρθιλμούς του
ἔκεινος, οἵτινες, ως φάροι μυριόφωτοι, ἀντηγάκλων τῆς
διανοίας του τὸ φῶς καὶ ἡ πένθιμος ἔκείνη σκοτία
δὲν βραδύνει νὰ ἔφατλωθῇ καὶ εἰς τὸν χαρμόσυνον κά-
σμον τῆς ψυχῆς του. Μάτην κατὰ τῆς τυφλώσεώς του
ἀντετάχθησαν τῆς Ἐπιστήμης αἱ προσπάθειαι, μάτην
τῆς ψυχῆς τὸν μέλανα πέπλον ὑπήγειρον οἱ συγγενεῖς
καὶ οἱ φίλοι. Ἡ σκληρὸς τῆς Εἰμαρμένης ἀπόφασις ἦτο
ἀνέκκλητος. Ὁ ἀστήρ αὐτοῦ, ὁ τοσοῦτον λαμπρῶς ἐ-
πιτείλας, δὲν ἐπέπρωτο νὰ ἔχῃ δύσιν. Ἐσβέσθη ἐν μιᾷ
στιγμῇ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ στερεωμάτος, ἀνεν φωτοτροχίας.
Καὶ μίαν πρωταν, τὴν πρωταν τῆς 25ης Μαρτίου, τὴν
ἴσως στιγμὴν, καθ’ ἥν ὁ "Ἀγγελὸς δι’ ἐνὸς χαῖρε
Παρθένον" ἔδιδε εἰς τὸν κάσμον τὸ θεῖον Φῶς,
εὐτὴν στιγμὴν καὶ ὁ Μαρτζώκης δι’ ἐνὸς χαῖρε εἰς
φύσιν παρεδίδε τὴν ψυχήν του εἰς τὸν οὐρανόν.

Μαρτζώκης καὶ τυφλὸς ἦσαν δύο ἄκρως ὅλως ἀντίθετα.
καὶ σκάτος, ἔνθα δὲν εἶχε θέσιν ἡ σκιά. Χάσμα μέγα,
τέλος Ἑδέμ καὶ Κολάσεως, μὴ γεφυρούμενον. Τῷ ἐ-
ξέλετο, ἀληθῶς, νὰ ζήσῃ, νὰ ζήσῃ διὰ τὴν ἐπιστή-
μην τὰ γράμματα, διὰ τὴν πατρίδα του, διὰ
κόσμον, ἀλλ’ ἀβιώτου βίου προτιμότερος ὁ θάνατος.
τοῦ μηκροῦ διανοητικοῦ ἀγῶνος, δὲν ἔξηρχετο τε-
νος τοὺς βραχίονας ἢ τοὺς πόδας, ἔξηρχετο ἐ-
πιένεσις τῆς δράσεως καὶ στρέψας περὶ αὐτὸν τοὺς
οὓς οὐδὲν βλέπει ἢ σκάτος, σκάτος πάντοι καὶ
ἐκεῖνο ὀλονέν ζοφοῦται, δταν φωνὴ ἐνδόμυχος
—Τὸ ἔλαιον ἔξελιπε.—Καὶ μία σκέψις μελανὴ
εἶπε, «Ζει, τί θέλει ὁ ἀνθρώπος νὰ ζῆ
;

Μαρτζώκης ἀπέθηκε. Το-

σοῦτον ἐπωφελῶς δράσαντος, τοσοῦτον εὐεργετήσαντος
καὶ τοσοῦτον τιμήσαντος αὐτήν.

Ο συναναστρεψεὶς αὐτόν, ὁ ζῆται μετ’ αὐτοῦ ἐν
ἀδελφικῇ οἰκειότητι, ὁ ἐνωτισθεὶς τῶν σοφῶν διδαχῶν
του ἦτο ἀδύνατον νὰ μὴ παραδεχθῇ, διτι ὁ Μαρτζώ-
κης ἦτο ἡ ἐνσάρκωσις ἰδεώδους τινός ὄντος, διτι ὁ Θεός
Θελήσας νὰ πλάσῃ τι τελειότερον τοῦ ἀνθρώπου ἐπλα-
σεν αὐτὸν καὶ ἐδωρήσατο αὐτῷ νοῦν ὑπερφυζ., δι’ οὐ οὔτος
καὶ λέγων καὶ γράφων ἔξικνετο πέραν τοῦ αἰσθητοῦ κό-
σμου, ως ἐὰν τὸ πάντερπνον στόμα καὶ ὁ ἀριστοτε-
χνικὸς κάλαμος αὐτοῦ ἦσαν ἀγωγοί, δι’ ὃν ὁ νοῦς αὐτοῦ
συνεκοινώνει τὴν γῆν πρὸς τοὺς οὐρανούς. Διὰ τοῦτο
καὶ διτι ἴδιως ἐν τῷ Μαρτζώκη ἐθυμιάσθη, τοῦτο ἥν ἐ-
ἀπέρχντος αὐτοῦ νοῦς, οὐ ἡ δικαίηγεια τότ’ ἔξελιπεν,
διτι καὶ ἐκεῖνος ἔπαισε νὰ ζῇ.

«Αἰ Μοῦσα ἡ ἀς τοσοῦτον ἐλάτρευσεν ὁ ἄρ-
μῶν προώρως μεταστάς, καταλείβουσιν ἐπὶ τοῦ τάφου
του ἀφθονε καὶ θερμά δάκρυα εὐγνωμοσύνης.

Η ΔΙΕΓΘΥΝΣΙΣ.

ΜΕΜΝΩΝ ΜΑΡΤΖΩΚΗΣ

A.

"Οτε κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ὁ προχθὲς οὐτως
ἐπισύμως καὶ ἐπιδιλτικῶς κιδευθεὶς ἀντιπρόσεδρος
τῆς ἐν Ζακύνθῳ Σχολῆς τοῦ Λαοῦ θυσιάζων τὰς
δρας μιᾶς πολυτίμου δι’ ἔκείνον ἀναπαύσεως ἐν
δραίς ἐσπεριναῖς, ἐδίδασκε τὸν λαὸν τῆς γεννε-
τείρας γῆς ἐν ἥ εἶδε τὸ φῶς καὶ ἐν ἥ τοσῳ
πικρῶς ἀπώλεσε τὸ φῶς ἔκείνο, τὸν ιστορίαν τῆς
Ἐλληνικῆς παλιγγενεσίας, ζωγραφίκων τὰς εύ-
κλεεῖς τῆς ἐλληνικῆς ἐπαναστάσεως σελίδας διὰ
τῶν μυστικῶν ἔκείνων χρωμάτων, ἀτινα μόνη ἡ
ποιητικὴ διάνοια του ἥδυνατο νὰ συνδυάσῃ, ἐξ-
εγείρων ἐν τῇ λαϊκῇ ἔκείνη αἰθούσῃ τοῦ φι-
λοπάτριδος ἐνθουσιασμοῦ τὰ κύματα, ἀφυπνίζων
διὰ τοῦ ὑπερεκχειλισμοῦ ἔκείνου καὶ τῆς ἐκσπά-
σεως τῶν ἐλληνικῶν αἰσθημάτων του, ἀτινα προ-
έδιδεν ὁ φλογερὸς καὶ πύρινος ἔκείνος ἐνθου-
σιασμὸς, εἰς ὃν ἀχαλιναγωγήτως παρεσύρετο δι-
δάσκων τὰ αἰσθήματα πλήθους ἀκροατῶν, δους τὸ
ὑψος τῆς ὄμηλίας του, τὸ μεγαλοπρεπὲς τῶν
λόγων του, τὸ πλαστικὸν τῶν εικόνων του, τὸ
ὑψος τῆς φαντασίας τοντρήσιμον, τὸ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

τὰς ὡρας τοῦ φλογεροῦ ἐκείνου ἐνθουσιασμοῦ δι' οὗ ἔξηρε τοὺς ἀγῶνας καὶ διελάλει τὰ τρόπαια μιᾶς μεγάλης Ἑλλήνων γενεᾶς, πόδύνατό ποτε νὰ σκεφθῇ, διὰ ὃ ἐνθουσιωδέστατος διερμηνεὺς καὶ διαλαλητὴς τῆς ιστορίας τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀγῶνος θὰ ἔξελεγε τὴν πέμπτην τῆς 25ης Μαρτίου, τὴν ὥποιαν κατὰ τὸ παρελθόν ἦτος ἀνεβίβασε μέχρι τῶν ἀστρων, διὰς εἰς τὰς χαραυγὰς ἐκείνης παραδώσῃ τὴν ὑστάτην αὐτοῦ πνοήν, συνεχίζων οἵονει οὕτω τραγικῶς τὸν ἐνθουσιασμὸν τοῦ παρελθόντος ἔτους καὶ καταδεικνύων παραστατικῶτα τὸ τραγικὸν τέρῳ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ ἐκείνου; Κόσμοι δόρατοι, σφαιραι ἀγνωστοι, ἐν αἷς πλανῶνται αἱ μεγάλαι τοῦ 21 φυχαί, μετεκαλέσαντο τὸν δεινὸν ἄγορητὸν, ἵνα εἰς τοὺς κόσμους ἐκείνους τοὺς δόράτους ἔχουνται τοὺς ἄθλους καὶ τὰ τρόπαια τῆς προχθεσινῆς ὑμέρας.

‘Ο Μέμνων Μαρτζώκης, ὁ φαεινότατος οὗτος ἀστήρ, ἔδυσε προώρως καὶ ὁ φιλολογικὸς κόσμος ἐστερήθη τοῦ διαπρεποῦς ἐκείνου λογίου περὶ δν ἐστρέφοντο τὰ βλέμματα παντὸς τῶν γραμμάτων ἀνθρώπου. ‘Αν μέχρι προχθὲς ὅτε τὴν τελευταίαν αὔτοῦ πνοὴν ὁ Μαρτζώκης παρέδιδεν εἰς τὰς χαραυγὰς τῆς ἑθνικῆς ὑμέρας δὲν ἐστάθμισεν ὁ κόσμος τῶν γραμμάτων, ὁ κόσμος ὁ ἐγκυκλοπαιδικὸς ἀκριβῶς τὴν ὑπολαθάνουσαν γραμματολογικὴν δεινότητα τοῦ Μαρτζώκη καὶ δὲν διεῖδε κατὰ πόσον ἐβάρυνε τὴν φιλολογικὴν πλάστιγγα ὃ δξὺς ἐκείνος νοῦς, εἶνε καιρὸς τώρα ὅτε τὰ διαρρεύσαντα θερμά δάκρυα ἐπότισαν τὸ νωπὸν ἐκείνου χῶμα, νὰ κατανοήσῃ ὅτι ἐσβέσθη μία ἔκτακτος ἴδιοφυτα, μία διαύγεια νοῦ γραμματολογικοῦ ἔξαρτετος.

‘Υπὸ ποίαν ἐποψίν νὰ ἔξετάσῃ τις τὸν Μαρτζώκην, τὸν πρύτανιν τοῦτον τῆς ἐν Ἑλλάδι γλωσσομαθείας, τὸν μελίρρυτον ἄγορητὸν, τὸν καλλιεπέστατον ρύτορα, τὸν γλαφυρότατον τοῦ καλάμου χειριστήν, τὸν ἐπαγωγὸν λογογράφον, τὸν εὐφάνταστον ποιητὴν, τὸ μοναδικὸν τοῦτον τῷ ἐγκυκλοπαιδικῷ γνώσεων ταμεῖον; ‘Υπὸ τὴν ἐποψίν ως καθηγητοῦ καὶ διδασκάλου, ἢ ὑπὸ ἐκείνην τοῦ ὄντως τῶν γραμμάτων ἀνθρώπου; ‘Οπως δῆποτε ἔξεταζόμενος ὁ Μαρτζώκης περιβάλλεται ὑπὸ τῆς αἴγλης τῆς ικανότητος ἐκείνης οὐχὶ τῆς κοινῆς καὶ τῆς τετριμμένης, ἀλλὰ τῆς σπανιζόντης καὶ μεμαρτυρημένης. Περὶ τοῦ Μαρτζώκη ως καθηγητοῦ καὶ διδασκάλου ἐπιμαρτυρεῖ τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν του, διὰρρηστος καὶ ἐσεβάσθη τοῦταν διὰ τῆς ἀγάπης ἐκείνης καὶ τοῦ σεβασμοῦ, ἄτινα ἐνέπνευσε καὶ οἵονει ἐπέβαλε διὰ τῆς διδασκαλίας του ὁ διαπρεπτὸς διδασκαλος.

B.

Τὸ εἶναι αὐτοῦ εἰς οὐδένα ἄλλον ὕφειλεν ὁ Μαρτζώκης ἢ εἰς ἑαυτόν. Διηιούργημα ἔστοι πλάνιον, ἀνῆλθεν εἰς τὰς ὑψηλὰς τῶν γραμ-

μάτων βαθμίδας διὰ τῆς δξιτάτης αὐτοῦ ἀντιλήφεως καὶ τῆς παροιμιώδους μνήμης του. Λάτρης τῶν γραμμάτων ἐνθουσιώδης, τότε ίκανοποιεῖτο ὅτε ἐπειθεὶς ἑαυτὸν διὰ κατέβασε τὸ πνεῦμα ἐνδεικνύετος συγγράμματος διὰ τῆς δξείας αὐτοῦ διανοίας. Ἐπιπλαιστητα ἐν τῇ μελέτῃ δὲν ἐπέτρεπε τὸ φύσει γραμματολογικὸν πνεῦμα τοῦ Μαρτζώκη, ἢ δὲ ὑπέροχος ἐκείνη μνήμη συνεκράτει δέσμια πάντα δσα διῆλθον διὰ ταύτης μέχρι καὶ τῶν λεπτοτάτων χρονολογιῶν. Ἡ ἐνημερότης τούτου πρὸς τὰ ιστορικὰ γεγονότα, ἄτινα συνεδύαζε διὰ ἄλλων γεγονότων ἄλλων χρόνων καὶ ἄλλων ἐποχῶν, καθίστη τοῦτον εἰδικώτατον περὶ τὴν γνῶσιν τὴν ἀκριβῆ τῆς παγκοσμίου ιστορίας, ἐμβάλλοντα τὴν πεποίθησιν εἰς πάντα, δστις ἐν ιστορικαῖς ἀμφιβολίαις καὶ ἀπορίαις εὔκολον εὑρισκε ἔξηγητην τὸν Μαρτζώκην.

Κάτοχος τῶν δοκιμωτέρων εὐρωπαϊκῶν γλωσσῶν, διὰς φιλολογικῶς ἔξεμαθε διὰ τῆς στερρᾶς αὐτοῦ ἐπιμονῆς καὶ δξιτάτης ἀντιλήφεως συναντεστράψη οἰκείωτα καὶ συνεκοινώνησε στενότατα μετὰ τῶν πλείστων ξένων συγγραφέων, τοὺς ὁγίους ἀνέλυεν ἐναργέστατα καὶ παραστατικῶτα εἰσχωρῶν βαθύτατα εἰς τὰς ἐννοίας καὶ σκέψεις ἐκείνων. Ἡ Ἰταλικὴ πρὸς πασῶν φιλολογία δὲν ἀδύνατο νὰ ἐπιτύχῃ βαθυτέρους ἐρμηνέως καὶ δὲν Ἰταλικὴ γλώσσα, δι' ἣς συγεζυμώθη ἀνεφανή ἐν δλῳ αὐτῆς τῷ κλασικοῦ ἐν τεταῖς μεταφράσεσι τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων ποιητῶν, ἃς ἔξεπόνησεν ἐπὶ τῇ ἑθνικῇ προθέσει διὰς διαδώση τὰ ἀριστα τῶν ἐργῶν τῆς νεωτέρας ἑλληνικῆς ποιήσεως εἰς ξένας χῶρας καὶ ἐν τοῖς πρωτοτύποις πεζοῖς καὶ ποιητικοῖς ἐργοῖς, ἄτινα ἔνταῦθα τε καὶ ἐν Ἰταλίᾳ ἐδημοσίευσεν. Τὸν Μέμνονα Μαρτζώκην, πλλὴ τῆς ὑπερόχου μνήμης διέκρινεν ἐτοιμότης λόγου, ζωρὸς καὶ ἀπρόσκοπτος ἀφηγηματικότης, παρεμβολαὶ ἐναργῶν εἰκόνων καὶ προσφύῶν παραβολῶν δι' ὧν ἐποίησε καὶ ἐχρωμάτιζεν εἰτε τὰς ρυτορικὰς ἀγορεύσεις του, εἴτε τὰς κατ' ἴδιαν διαδέξεις του, αἴτινες ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῆς ἀπεράντου ἐκείνης μνήμης ἔξελαμπον ἐν πάσῃ περιστάσει.

Άλλὰ δυστυχῶς διὰ τὰ γράμματα διὰ ἀνήρ οὗτος οὐ τίνος τὸ φιλολογικὸν στάδιον εὐρύτερον διοινήγετο τώρα ὅτε ως διόστοις ὠμολόγει παραιτήσας πᾶσαν ἄλλην ἀσχολίαν, θὰ ἐπεδίδετο εἰς ἐργα φιλολογικὰ ἴδιως δὲ εἰς τὸ ἑθνικὸν ἐργον τῆς διαδόσεως τῆς νεοελληνικῆς ποιήσεως ἐν τῇ ξένῃ, διὰ ἀνήρ οὗτος προώρως κατεβλήθη ὑπὸ τῆς θλίψεως εἰς τὴν ὁποίαν κατεβύθισεν αὐτὸν δὲ στέρεσις τῆς ὁράσεως. Οιανδόποτε ἄλλην συμφορὰν ἐπερχομένην αὐτῷ ισως θὰ ἀδύνατο νὰ ὑποστῇ, ἄλλὰ τὴν δεινὴν ἐκείνην συμφορὰν τῆς ἀποστερήσεως τοῦ ὁργάνου ἐκείνου, δι' οὐ ἐτρέψετο δὲ αἰνθῆς τῶν γραμμάτων ἀνθρωπος, δὲν ἀδυνήσθη κατ' οὐδένα λόγον νὰ διασκεδάσῃ. Αποχωρίζόμενος οὖτως αποτέμως τῆς προσφύλεστρεσ τοῦ διου αὐτοῦ ασχολίας,

ἀποχωριζόμενος τῶν διβλιοθηκῶν καὶ τῶν συγγραφέων, ἐπόθησεν ὡς λυσίπονον τὸν θάνατον, ὅστις πρόειδε μάτεος καὶ τὸ φῶς τῆς διανοίας ἔκεινης, ἀφοῦ πρὸ μηνῶν εἶχεν ἀποσβέσει τὸ φῶς τῶν διθυαλμῶν θανατώσας ἕκτοτε τὴν ζηλευτὴν ἔκεινην ὑπαρξίην, τὸν ζωντανὸν ἔκεινον τῶν γραμμάτων στηλοδάτην, ἐψ' οὖν ἀπετυποῦτο μία διάνοια ὑπέροχος, μία ιδιοφυία ἀδιαγώνιστος.

ΓΕΩΡΓ. Δ. ΜΑΝΕΣΗΣ.

ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΜΟΥ ΣΤΟ ΧΡΙΣΤΟ

ΠΡΟΣΕΥΧΗ

«Καλέ μοι, Ἰησοῦ, ποὺ ἔμας τ' ἀθῶα παιδία
Μᾶς εὐλόγητες καὶ μᾶς ἀγαπᾶς·
Κ' εἰπες τῶν οὐρανῶν ἡ βασιλεία
Πῶς είνει γιὰ τ' ἀνήλικα — γιὰ μᾶς.

«Ἐσύ, ποὺ μᾶς ἔκάλεσες σιμά Σου
Μὲ τὴν γλυκειά, τὴν θεία Σου τὴν φωνή·
Καὶ μᾶς ἕκαστες εἰς τὰ γόνατά Σου,
Γιατὶ εὐρήκες καρδιά ἵς ἔμας; ἀγνή;

«Ἄκου κ' ἔμε, τ' ἀθώου, τὴν προτευχή μου;
Σ' τὴν γαλανή Σου δέξου τὴν ἀγκαλιά·
Βγαίνει μέσ' ἀπ' τὴν ἀδολὴ ψυχή μου,
Πετάξ 'ς Ἐσὲ μὲ ἀμόλυντα φτερά.

Θὰ τῷμαθεις· σοῦ τῷπαν τόσα χεῖλη,
Τὶ μεγάλο μᾶς εὔρηκε κακό!
Τὶ μαρτυρὸς ἡ μοιρά ἔξαπλωσε μαντῆλι;
Σ' τὸν γλυκὸ τοῦ πατέρα μου ἀδελφό!

«Ἐκεῖνος, πῶχει τόσο φῶς σκορπίσει
Μὲ τῆς διανοίας του τὴ φεγγοσολή,
Ποὺ τῶν ψυχῶν τὴ νύχτα ἔχει φωτίσει,
Τὸ σκότος θὲ νὰ λάβῃ ἀνταμοιβή;

Σ.Δ.Μ. Τὸ ἀνωτέρω συγκινητικῶτατον ποίημα εἴχε
διοικήθηκεν πρὸς δημοσίευσιν πολλάκες ἡμέρας πρὸ τῆς
υιορχίας συμφορᾶς, ἀλλ' ἐπελθούσης ταύτης διλας ἀ-
δοκήτου καὶ ταχείας, δημοσιεύσθη τοῦτο σήμερον, καὶ
τοι παρακαλεῖσθαι, ὅπως μὴ στερηθῶσιν οἱ ἀγαγγυώσταται
μᾶς τοιούτου περιπαθοῦς ποιήματος.

Ἐκεῖνος νάχη ἀφώτιστα τὰ μάτια,
Ποὺ ἔφωτισε τὸ δρόμο ποὺ τυφλοῦ,
Γιὰ ναῦρη τούρανού τὰ μονοπάτια
Μὲ τὴ λαμπάδα τοῦ σεφοῦ του νοῦ;

Ποὺ θέρμανε τὰ στήθη ἵς τὴ λατρεία,
Κ' ἔφύτησε τὸν ἄγιο ἐνθουσιασμό
Γιὰ τὴν πάνσοφη τὴ δημιουργία,
Κ' ἐσύμωσε τὸ πλάσμα ἵς τὸν Θεό;

«Ἄχ! είνε κρῆμα ἡ νύχτα νὰ σκεπάζῃ,
Νὰ κρύβῃ ἀπὸ τὰ μάτια του μπροστά
Ο, τι ἐδίδαξεν ἀλλον νὰ θαυμάζῃ—
Τῆς φύσεως τὴν ἀσύγκριτη δμορφιά!

Τῆς φύσεως, ὅποι ἀχάριστη μητέρα
Ἐδείχθη, καὶ μὲ χέρι σκοτεινό
Ἡθελησε νὰ σδύσῃ τὴν ἡμέρα
Σὲ πλάσμα, στόλισμά της ζηλευτό!
Στείλε, Χριστέ, ἵς τὴ μαύρη συγνεφιά του,
Μίαν ἀχτίδα, ἔνα γέλοιο φωτεινό.
Κάμε νὰ φέξῃ ἡ αὔγη μέσ' ἵς τὴ νυχτιά του,
Ν' ἀναστηθῇ τὸ φῶς του τὸ νεκρό!

Τὸ φῶς, ποὺ σοῦ ζητῶ νὰ τοῦ χαρίσῃ,
Μόνον ἵς αὐτὸν, Ἰησοῦ, δὲν τὸ σκορπάζει.
Χίλιους τυφλοὺς μ' αὐτὸν θὲ νὰ φωτίσῃ,
Σ' ἔνα Σου θαῦμα μύρια θὰ μετράζει!

«Ἀπίθωσε, Χριστέ, τάγιο Σου χέρι
Σ' τὸ μέτωπον ἔκεινο τ' ὁρφανό·
Σ' τὴν κεταχνιά του σκόρπιος ἔν' ἀστέρι,
Σ' τὴ δύσι τὸ ἔημέρωμα νὰ ίδω!

«Άλλ' ἀν, ωλέμε! Χριστέ μου, είνε γραμμένο,
Ο χρυσός τοῦ πατέρα μου ἀδελφός,
Μακρὺ ἀπὸ μᾶς, ἵς ἔν αλλο ἀστέρι, ξένο,
Ναῦρη τὸ νεκρωμένο του τὸ φῶς,

Μὲ τὸ φτερό, ποὺ ἡ νύχτα τὸν σκεπάζει,
Ἀπ' δλους μας ἂς κρύψῃ τὴν αὐγή·
Κ' ἔμας ἔνα σκοτάδι ν' ἀγκαλιάζῃ,
Νεκροὶ ἵς τὸ φῶς, ἵς τὸ σκότος ζωντανοί!

Γιατὶ, γιὰ μᾶς, εἰν' ἐντροπή, Πατέρα,
Εἰν' υδρίς, εἰς αὐτόν, εἰν' ἀπονιά,
Νὰ προσβαίνῃ γιὰ μᾶς, νὰ λάμπῃ μέρα;
Κ' ἔκεινος νάχη πάντα σκοτεινά!

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥΡΙΟΥ

Τέτοια λόγια γροικῶ τὰ ἀθῶ του στόμα
Νὰ λέη, μὲ τὰ χεράκια σταυρωτά,
Σὰν πλαγιαζή, η σᾶν σηκώνεται ἀπ' τὸ στρῶμα,
Εἰς τοῦ Χριστοῦ τὸ κόνισμα μπροστά.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΑΡΤΖΩΚΗΣ.

ΔΗΛΩΣΙΣ

'Αρεοῦ μου εἶναι ἀδύνατο
Τὸ νὰ σ' ἀλησμονήσω,
Καὶ τὴ φωτιὰ πεῦ μ' ἄναψε;
Δὲν ἡμπορῷ νὰ σεύσω,

Νὰ θάψω θὲ; τὴ λαύρα μου
Μέσα 'ε τ' ἀνήλιο μνῆμα,
Ἡ νὰ τραβήξω τ' ἄστατο
Τὴς θάλασσας τὸ κῦμα;

"Ο, τι προστάξῃς, ἄφευκτα,
Πιστὰ θ' ἀκολουθήσω,
Καὶ μετ' τὰ έθη τῆς καρδίας;
Τὸ πόνο μου θὰ κλείσω.

"Ενα μονάχα ἀδύνατο
Νὰ κάμω δὲν μπορῶ,
"Αν μὲ διατάξῃς, ἄκαρδη,
Νὰ μὴ σὲ ἀγαπῶ.

18..

ΦΑ.

Οργέλματα οὐαὶ Θημοσιεύσεις

—ooo—

— «Πινακοθήκη». Τοῦ υπὸ πᾶσαν ἐπαψιν περισπουδάστευ τούτου καλλιτεχνικοῦ περιοδικοῦ ἐδη μοσιεύθη καὶ τὸ μηνὸς Μαρτίου ΙΓ.' φύλλον, σὺ περιεχόμενα τὰ ἔξτις. Η ζωγραφικὴ ἐν 'Ελλάδι. — 'Απὸ τοὺς τελευταίους ἔρωτας, — Μενεξέδες, — 'Η ἀνάγκη τοῦ ὥραιοῦ, — 'Η ἀλήθεια, — Τύχαι τοῦ 'Ελλ. Θέατρου (1838—1842), — Αύτόχειρ, — Πρόφιλασε, — Φρύνη, — Καΐν, — 'Η τέχνη κατὰ τὸν μεσαῖων, — Θέατρον καὶ δραματικὴ σχολή, — Καλλιτεχνικὰ χρ-

νικά, — Μουσική, — Σημειώσεις ἐνδε μηνός, — Καλλιτεχνικὴ κίνησις. Εἰκόνες. Κοσμήματα κτλ.

— «Παναθήναια», Περιεχόμενα τοῦ 35ου τεύχους τοῦ λαμπροῦ τούτου περιοδικοῦ τὰ ἔξτις: I. Πολέμη. — 'Απὸ τὰ ἄμυρια, — Σ. Λοδέρδου. 'Η Εὐνικὴ Τράπεζα, — I. Βαλαωρίτου. 'Ιστορία τῆς 'Εθν. Τραπέζης τῆς 'Ελλάδος, — 'Αλ. Παπαδιαμάντη. Τὸ νησὶ τῆς Οὐρανίσσας, — B. Δουσμανη. 'Η αισθητικὴ τῶν δημοσίων κτιρίων, — A. Π. Κουρτίδου. 'Η θερμάστρα τοῦ σχολείου, — 'Αν. Φράντ. Θατζ, — Γρ. Ξενοπούλου. Θεατρικὴ ζωή, — X. 'Ημερινοῦ. Λόγοι καὶ ἀντίλογοι. Γράμματα — Τέχνη — 'Επιστήμη κτλ.

— «Ἐκκλησία». 'Υπὸ τοιεῦτον τίτλον ἤχισεν ἐκδιδόμενον ἐν 'Αθήναις υπὸ τῶν φιλοπροσδόκων καὶ εὐπαιδεύτων λογίων κ. κ. 'Ιω. Ε. Τζιώτη καὶ Δ. Η, Παναγολιοπούλου, καὶ υπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἀξιού. συναδέλφου κ. Θεοδ. 'Ιωκ. νόδῳ ἐδομαδιαῖσιν θρησκευτικὸν περιοδικὸν περιέχον πλοεῦτον ψλης περισπουδάστου καὶ ἐποικοδομητικής.

— 'Εδημοσιεύθη ἐν ἰδίῳ περιεχόμενῳ τὸ Νομοσχέδιον περὶ παραχωρήσεως τῆς κυριότητος καὶ ἐκμεταλλεύσεως τῶν ἐν τῇ νήσῳ Ζαχύνθῳ καὶ τοῖς παρακειμένοις νησισδρίοις δρυχείων πετρελαίου, νάρθης καὶ ἄλλων πισσωδῶν, ρητινωδῶν καὶ ἐλαιωδῶν εὐτιῶν, σὺ νομοσχεδίου προηγεῖται εἰσηγητικὴ ἔκθεσις.

— 'Επ' σης ἐν ἰδίῳ περιεχόμενῳ τοῦ 11 μέτα προεμένου ἐδημοσιεύθη τὸ Καταστατικὸν τοῦ ἐν Πάτρας Πολιτικοῦ Συλλόγου «Τὸ Σύνταγμα» περιλαμβάνον 15 ἐν δλφ ἄρθρα.

— Σώματα τεῦ ἄρτι ἐδημοσιεύθέντος περισπουδάστου περὶ τοῦ Διονυσίου Ρώμα συγγράμματος τοῦ διακεχιμένου ιστοριογράφου κ. Δημ. Καμπούργη, περὶ σὺ γράφομεν προσεχῶς πωλοῦνται παρὰ τῷ ἐνταῦθα ἐμπέρφω κ. Σερ. Μπαχώμη πρὸς 5 μόνον δραχ. ἔκαστον. Οἱ ἀγαπῶντες ἀληθῶς τὴν τόσῳ πατριωτικὴν σίκαργένειαν τῶν Ρώμα δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι θὰ σπεύσωσι νὰ ἀποκτήσωσι τὸ κειμήλιον τοῦτο.

— Τὸ «Νέον Αστυ», η σπουδαιοτέρω τῶν ἐφημερίδων τῆς πρωτευούσης, πωλεῖται 5 μόνον λεπτά.

— «Κουτούζης». Μετ' εὐχαριστήσεως πληροφορούμεθα, ὅτι ἡ προσφιλὴ συνάδελφος «Κουτούζης» τὸ ἀττικὸν ἄλας τῆς ὁποίας τοσδέκις κατέστησε νεοτίμους πολλὰς μελαγχολικάς μας ὥραις καὶ τῆς ὁποίας συντάκτης εἶναι ὁ γιωστότατος ὁσω καὶ εύφρεστατος σατυρικές μας κ. 'Ιωάννης Κολώνιας θὰ ἐκδίδεται τοῦ λοιποῦ ἐν 'Αθήναις. Δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι σὶ συμπολίται μας θὰ ἔξακολουθήσωσιν ύποτετρούντες τὸ Εξαρχεῖον σοτῷ φύλλον.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

Δωρεά τῆς Α. Α. Β. Υ. τοῦ Ἀρχιδούκος Α. Σαλβατώρ ὑπὲρ τοῦ Σολωμοῦ. 'Ο τὴν ἡμετέραν νῆσον διὰ τῆς ἐνταῦθα παραχμοῦς Του μεγάλως τιμῶν Ἀρχιδούξ τῆς Αὐστρίας, ὁ ὑπεράνω πάσης ἀλλης δοξῆς τιθεὶς τὸν πρὸς τὴν πατιδείαν ἔρωτα, εὐηρεστήθη νὰ πέμψῃ τῇ Κεντρικῇ ἐπὶ τῶν ἑορτῶν τοῦ Σολωμοῦ. Ἐπιτροπῇ χιλιόδραχμον εἰσφοράν, συνυδευομένην μετὰ τῆς κατωτέρω λίαν φιλόφρονος ἐπιστολῆς Του, περίτρανον παρέχων οὕτω δεῖγμα τῆς πρὸς τὴν Ζάκυνθον καὶ τὸν ἀθάνατον ἡμῶν συμπολίτην Σολωμὸν ἀγάπης Του. 'Η πρὸς τῇ Δημοκρατίᾳ εὐγενείᾳ καὶ τὰ φιλελληνικὰ Αὐτοῦ αἰσθήματα ἐκδηλοῦσσα ἐπιστολὴν αὗτη ἔχει, ως ἔξῆς :

Ζάκυνθος τῇ 29)3)1902 (ε. ν.)

Ἄξιότιμε Κ.ε Καρρέο

'Ως προέδρῳ τῆς ἐπὶ τοῦ ἀνδριάντος τοῦ Σολωμοῦ Ἐπιτροπῆς ἀποστέλλω ὑμῖν δραχμὰς χιλίας, ἐλαχίστην πρὸς τοῦτο εἰσφοράν μου.

Χαίρω βλέπων τιμώμενον διὰ μαρμαρίνου μνημείου τὸν ἔζοχον Ιόνιον εὔχομαι δὲ συνάρτησιν, δπως ἐν τῇ καρδίᾳ τῶν Ἑλλήνων διατηρήται ὁ πατριωτισμὸς ἔκεινος, δστις ἐνέπνεε καὶ τὸν μέγιστον ποιητὴν, συντελῶν οὕτως εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ πρόσδοτον τῆς χώρας, τοῦτο δὲ θὰ ἡτο, κατ' ἐμὴν κοίτιν, τὸ μᾶλλον ἀρραγής μνημεῖον, δπερ οὐδεμία σεισμικὴ δάνησις θὰ ἡδύνατο νὰ καταρρίψῃ, καὶ τὸ ὄποιον θὰ ἡδύνατο ν' ἀνεγερθῇ εἰς ἀνάμυνην ἔκεινου, δστις ὑπὸ τοὺς πρίνους τοῦ Ἀκρωτηρίου ἔψαλλε τὸν εἰς τὴν Ἐλευθερίαν ὅμονον.

Δέχθητε τὴν ἔκφρασιν τῆς ἴδιαζούσσης ἔκτιμησέως μου

Ἀρχιδούξ ΛΟΥΔ. ΣΑΛΒΑΤΩΡ.

'Η δὲ ἀπάντησις τῆς Κ. Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν ἐπιστολὴν ταύτην εἶχεν ως ἔξῆς :

Τύποι οὐτατε

'Απαντῶντες εἰς τὴν εὐγενεστάτην τῆς Υ. Υ. ἐπιστολήν, συνημμένως τῇ δοπίᾳ ἐπέμψατε δραχμὰς χιλίας ὑπὲρ τοῦ ἀνδριάντος τοῦ Σολωμοῦ στερούμεθα καταλλήλων λέξεων, δπως ἐκφράσωμεν τῇ Υ. Υ. τὴν εὐγνωμοσύνην οὐ μόνον τῆς ἡμετέρας Ἐπιτροπῆς, ἀλλὰ καὶ συμπάσης τῆς Ζακύνθου, ἢν ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ἔχομεν τὴν εὐτυχίαν νὰ ἐκπροσωπῶμεν.

'Η 'Ὑμετέρα ψήλη καὶ γενναία πρὸς τιμὴν τοῦ μεγίστου ἡμῶν ποιητοῦ εἰσφορᾶς νέον καὶ φασινὸν προβάλλεται δεῖγμα ἀγάπης καὶ φιλίας, δπερ ἡ Υ. Υ. ηὐδόκησε νὰ ἐπιδεῖξῃ ὑπὲρ τοῦ τόπου μας. Δώρη ὁ Κύριος δπως αἱ περιπαθεῖς εὐχαὶ καὶ συμβουλαὶ τῆς Υ. Υ. εἰσακούσθωσι παρὰ σύμπαντος τοῦ Ἐλληνισμοῦ, τὸ δὲ παραδειγμα τοῦ Σολωμοῦ ἐμφυσήσῃ εἰς ἔλα τὰ τέκνα τῆς Ἐλλάδος τὰ αἰσθήματα τοῦ τε καθήκοντος καὶ τοῦ πρὸς τὴν πατρίδα ἔρωτος, ὃν ἀνευ τὰ ἔθνη ἀδυνάτον νὰ ζήσωσι καὶ εὔδοκημησωσιν. 'Εάν δὲ αἱ αρωματώδεις τοῦ Ἀκρωτηρίου αὔραι ἐνέπνευσαν τῷ Σολωμῷ τὸν ἀθάνατον αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐλευθερίαν ὅμονον, ἀπασι ἡ Ζακύνθος ἐλπίζει μεθ' ἡμῶν δτι αὐτὴ αὗτη ἀυτὴ ἔφυσης αὔρα θέλει καταστῆ εύνους καὶ ἐπωφελῆς τῇ

'Ὑμετέρᾳ πολυτίμων ὑγείᾳ, ὡστε ἡ δικμονὴ παρ' ἡμῖν τῆς Υ. Υ. ἐπὶ μακρὸν νὰ παραταθῇ.

'Ἐν τούτοις δεχθήτω ἡ Υ. Υ. τὴν ἔκφραστιν τοῦ βαθυτάτου σεβασμοῦ, μεθ' οὐ ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ ὑποσημειώθωμεν.

Εὔπ.οι καὶ ἀφοσιωμένοι θεράποντες

'Ο Πρόεδρος Φρ. Καρρέρ. — 'Ο Γραμματεὺς Δ. Ιωαννήσιος. — Τὰ Μέλη Ν. Μεσσαλᾶς, Ε. Γιαννόπουλος, Λ. Κοργιανίτης, Ι. Δαμίρης, ΙΙ. Μουζάκης κλπ.

ΔΙΑΦΟΡΑ

-- 'Εθνικὴ ἑοστὴν. Μετὰ πολλοῦ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ διεξήχθη ἐνταῦθα ἡ ἐπέτειος τῆς ἔθνικῆς ἡμῶν ἀναγεννήσεως. Τῆς μεγαλοπρεποῦς ἑορτῆς τὴν ὄλην ζωηρότητα πρόσεδωκεν ἡ μαθητιώσα νεολαία, χάρις εἰς τὰς φιλοτίμους καὶ πατριωτικὰς ἐνεργείας τοῦ τε ἀκαταπονήτου γυμνασιάρχου μας κ. "Οθ. Ρέντζου, τοῦ ἐνέκτῳ περικλείστος δλα τὰ στοιχεῖα τοῦ ζήλου πρὸς εὐγενῆ δράστιν, τοῦ διὰ τὰς ὄντως πατρικὰς προσπαθείας πρὸς τελείαν θήικὴν διάπλωσιν καὶ διαπαιδαγώγησιν τῆς μικρᾶς νεολαίας μας ἀξιεπαίνου Ἐπιθεωρητοῦ μας κ. Γερ. Βανδώρου, τοῦ καὶ σκέψει, καὶ λόγοις, καὶ ἔργοις ἀκαμάτως καταγινομένου ὑπὲρ τῆς δικαιοτικῆς μορφώσεως καὶ διαπλάσεως τῶν μαθητῶν τοῦ Ἐλλ. σχολείου λαμπροτάτου σχολάρχου μας κ. 'Αντ. Γκούσκου καὶ τῆς λοιπῆς ἀξιοτίμου διδασκαλικῆς χαρείας. Μετὰ τὴν ἐπίσημον ἐν τῷ ναῷ τῆς Μητροπόλεως δοξολογίαν, ἔνθα παρῆσαν ἀπασι καὶ τῆς πόλεως Ἀρχαί, ἐγένετο ἡ στέψις τῆς προτομῆς τοῦ Σολωμοῦ ὑπὸ τῶν μαθητῶν τοῦ γυμνασίου, μετὰ μεσημέρικν δὲ ἀπηγγέλθησαν ὑπὸ τῶν μαθητῶν τῶν σχολείων διάρορα ἔθνικὰ ποιήματα καὶ κατὰ τὸ ἐσπέρχει μεγαλοπρεπῆς ἐγένετο λαμπαδηφορία ἀνὰ τὴν πόλιν ἐκ μέρους τῶν μαθητῶν.

Τὴν κατακλειδα τῆς ἑορτῆς ἔθηκεν ἡ Λατική μας Σχολὴ ἐν τῷ καταμέστῳ κόσμῳ πάσης κριγωνικῆς τάξεως δημοτικῷ μας θεάτρῳ, ἔνθα ὁ μὲν κ. 'Ανδρ. Μπαμπάκος ἔξεφωνησε λαμπρότατον πανηγυρικὸν περ' ἀπάντων ὑπερεπικινεθέντα, ὁ δε σχολάρχης κ. 'Αντών. Γκούσκος μετὰ σαφεστάτην προεισαγωγὴν ἀπήγγειλε λίαν ἐπιτυχῶς τὸν «Θανάσην Βάγιαν» τοῦ Βαλκωρίου καταχειροκροτηθείς, ὁ δέ κ. Λ. Χ. Ζώης ώμίλησε περὶ τῆς δράσεως τῆς Ζακύνθου κατὰ τὴν ἐπανάστασιν, τοῦ ἀξιοτ. ιατροῦ κ. Ι. Λ. Μάργαρη μὴ ἀπαγγείλαντος τὸν εἰς τὴν Ἐλευθερίαν ὅμονον τῷ Σολωμῷ, ως ἐκ τοῦ θανάτου τοῦ ἀειμνήστου Μαρτζώκη.

— Καὶ ἐν τῷ ναῷ ἔνθα Εύγγελιστρίας τοῦ χωρίου Μουζάκη μεγαλοπρεπέστατα ἐωράτηθη ἡ ἔθνικὴ ἑορτή. Μετὰ τὸ μνημόσυνον ἀπηγγέλθησαν διάφοροι ἔθνικα ἀσματα ὑπὸ τῶν μαθητῶν τοῦ ἑκάτεος δημοτ. σχολείου ἀρρένων, τοῦ τόσω λαμπρῶς διευθυνομένου ὑπὸ τοῦ ἔχαιρέτου διδασκάλου κ. Ιωάν.

ΠΑΝΕΛΛΑΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

— Μεταξύ τῶν ἀριστευσάντων ἐν τῇ ἀπαγγελίᾳ ἡρωϊκῶν ποιημάτων κατὰ τὴν ἑθνικὴν ἔορτὴν τῆς 25 Μαρτίου μικρῶν μαθητῶν διεκρίθη ὁ τοῦ ιδιωτικοῦ ἐκπαιδευτηρίου ἢ «Ἀθηνᾶ» τοῦ ἀρίστως ὑπὸ τοῦ ἀκαμάτου καὶ δραστηρίου διευθυντοῦ κ. Δημητρίου Α. Μωρέττη διευθυνομένου ἐπιτρεπτής Σπυρίδων Κ. Ρουστιάνος ἐπισπασμένος διὰ τοῦ Θάρρους τοῦ καὶ τῆς λαμπρᾶς ἀπαγγελίκης τοῦ ἀπείρου πλήθους τὰ χειροκροτήματα. Συγχαίρομεν ἐγκαρδίως τὸν ἀξιότιμον καὶ εὐγενέστατον αὐτοῦ θεῖον κ. Γεώργιον Σχροκίνην σὺν τῇ ἀξιοσεβάστῳ μητρὶ αὐτοῦ καὶ εὐχόμεθα δύπως ἕδωσιν αὐτὸν ἀνδρούμενον καὶ προχόρμενον κατὰ τὰς προσδοκίας τῶν.

— **Αὔστριακοὶ ἐπισκέπται.** Διὸς τοῦ καταπλεύσαντος τὴν παρελθ. Τετάρτην Αὔστριακοῦ ἀτμοπλοίου «Φόρθερτς» ἀφίκοντο 54 μέλη, συμπεριλαμβανομένων καὶ 16 κυριῶν, τῆς ἐν Βιέννη Ἐπιστημονικῆς «Εταιρίας, ἐν οἷς συγκατελέγοντο οἱ ἀδελφοί τοῦ Αὐστριακοῦ φόρου Pohl στρατάρχης καὶ τοῦ Οθων φόρου Pohl ἀντιστράτηγος καὶ μυστικούμβουλος τοῦ Αὐτοκράτορος, ὁ ἀντιστράτηγος βαρώνος φόρου Cronenbold, ὁ ὑπουργικὸς σύμβουλος D. Herzwandorschky, ὁ Ιατρὸς D.r Lichtheim ὁ διευθυντὴς τοῦ ἐν Πρεσβούργῳ θεάτρου. Αρχείου Ιω. Batka, οἱ φιλόλογοι D.r Riess, Biach, Russmanit, οἱ βοτανικοὶ Topscher, Holmann, Grest καὶ διάφοροι ἄλλοι ἐπιστήμονες. Τοὺς ξένους ἐπισκέπτας ὑπεδέχθησαν ἐν τῇ ἀποβάθρᾳ ἢ Α. Α. Β. Υ. ὁ Αρχιδούξ Σχλεστάρ, ὁ ὑποπρόξενος τῆς Αὔστριου γαρίας κ. Μωρέττης καὶ ἡ ἐπὶ τούτῳ διορισθεῖσα ὑπὸ τοῦ κ. Δημάρχου ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν κ. κ. "Οθ. Ρέντζου, Αν. Λούντζη, Δημ. Λούντζη καὶ Α. Δάστη ἀποτελουμένη, μετέβησαν δὲ δι' ἀμαξῶν εἰς Κερί, δόπου αἱ πηγαὶ τῆς νάρθης καὶ μετὰ τὴν ἐπάνοδον αὐτῶν εἰς τὴν πόλιν ἐπεσκέψθησαν τοὺς ναοὺς τοῦ Αγ. Διονυσίου, τῆς Φανερωμένης καὶ τὰ καταστήματα τῆς Λέσχης «Ζάκυνθος» καὶ «Λομβάρδου». Τὸ ἐσπέρας πωρετέθη δεῖπνον ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου, εἰς ὃ προσεκλήθη ὁ τε ὑποπρόξενος καὶ ἡ ἐπὶ τῆς δεξιάσεως Ἐπιτροπὴ, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὅποιου ἀνέκρουεν ἢ Φιλαρμονικὴ μας σταλεῖσα ἀξιεπανως ὑπὸ τῆς οἰκείας Ἐπιτροπῆς, καὶ καθ' ὃ πολλαὶ ἐγένοντο προπόσεις. Τῇ ἐπομένῃ μετέβησαν οἱ ξένοι εἰς τὴν μονὴν Προδρόμου, εἰς τὸ φρούριον, εἰς τὰς Λέσχας ἐνθα διαδρόμων ἐγένοντο δεκτοὶ ὑπὸ τῶν Προέδρων αὐτῶν κ. κ. Π. Καταιβάτη καὶ Δ. Καλοδούκα καὶ τέλος ἀπῆλθον ὑπὸ τοὺς ἄρχους τῆς εἰστὸν λιμενοβραχίονα ἀνακρουούσσους μουσικῆς καὶ τοῦ ἐνθουσιώδους ἀποχαιρετισμοῦ τοῦ ἐκεὶ συσσωρευθέντος κόσμου, ἀρίστας ἀποκομίζοντες ἐντυπώσεις.

— Παρὰ τοῦ μεγαλύναντος τὸν Δημόν μας καὶ ἐπαξίως τιμῶντος αὐτὸν διὰ τοῦ ἀσέστου φιλοπόλιδος ἐνθουσιασμοῦ τοῦ ἀγαπητοῦ Δημάρχου μας κ. Α. Δ. Μακρῆ ἐλάσθομεν καὶ εὐχαρίστως δημοσιεύμεν τὰ ακτωτέρω :

Αξιότιμον Σύνταξιν τοῦ Περιοδικοῦ
•ΑΙ ΜΟΥΣΑΙ•

Παρακαλῶ ἵνα εὐχρεστούμενος καταχωρήσῃτε εἰς τὰς στήλας τοῦ ἀξιολόγου Περιοδικοῦ Υμῶν, πρὸς γνῶσιν τῶν συμπολιτῶν μας, τὰ κατωτέρω εὐγενῶς ἀποστα-

λέντα μοι εὐχαριστήριον ἔγγραφον τοῦ ἐνταῦθα Κυρίου Υποπρόξενου τῆς Αὐστρο-Οὐγγαρίας, καὶ τηλεγράφημα τῶν κατ' αὐτὰς ἐπισκεφθέντων τὴν Ὑῆσόν μας μελῶν τοῦ ἐν Βιέννη ἐπιστημονικοῦ Συλλόγου, περὶ τῶν πρὸς τὰ αὐτὰ μέλη γενομένων περιποιήσεων.

Δικτελῶ μεθ' ὑπολήψεως

‘Ο Δήμαρχος Ζακύνθιων
ΑΝΤΩΝΙΟΣ Δ. ΜΑΚΡΗΣ.

Ζάκυνθος τῇ 29 Μαρτίου 1902.

‘Αξιότιμες Κύριε Δήμαρχε,

Δημάρχων τὴν τιμὴν νὰ παρκαλέσω ‘Υμᾶς, Κύριε Δήμαρχε, ἵνα εὐχρεστούμενος δεχθῆτε καὶ διακειβάστητε πρός τε τὸ Δημοτ. Συμβούλιον” καὶ πρὸς τὸν λαὸν τῆς Ζακύνθου ἐν γένει, τὰς ἐγκαρδίους εὐχαριστίκης ἐμοῦ καθὼς καὶ τῶν μελῶν τοῦ ἐν Βιέννη ἐπιστημονικοῦ Συλλόγου διὰ τὰς ἀπείρους περιποίησεις, ἃς εὐμενῶς εἰς αὐτοὺς ἐπεδαψιλεύσατε κατὰ τὴν ἐνταῦθα διαμονήν των, καὶ ἐφ' αἱς ἔσονται ‘Υμῖν οὗτοι αἰωνίας εὐγνωμονες.

Δέξασθε παρκαλῶ, Κύριε Δήμαρχε, τὴν διακειβαίωσιν τῆς λίγην ἔξαιρέτου ὑπολήψεως μου.

‘Ο Δύτ. καὶ Βασ. ‘Υποπρόξενος
Α. Κ. Morettis.

Ναύ πλιον ἀρ. 255. 12)4 ὥρα 2 Μ.Μ.
Δήμαρχον

Ζάκυνθον.

‘Ἐνθουσιώδεις ἐπὶ τῇ πανηγυρικῇ καὶ ἀδελφικῇ δεξιώσει εὐγνώμονες ἐπὶ τῇ κολακευτικῇ διαδηλώσει καὶ χειροκροτοῦντες τὴν φιλόφρονα κοινωνίαν τῆς εὐγενοῦς Ζακύνθου πέμπομεν διαπύρους προστήσεις καὶ εὐχαριστίας.

Τὰ μέλη τοῦ Επιστημονικοῦ Συλλόγου
Βιέννης.

— **Μοχρά Αὔστριακοῦ στόλου.** Τῇ προσεχεῖτε πέμπτη ἀναμένεται ἐνταῦθα μοχρά αὐστριακὴ ἀποτελουμένη ἐκ τῶν θωρηκτῶν Φραχ. Ιωσήφ, Βουδαπέστης καὶ Βιέννης ητίς θέλει παραμείνει ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας.

— **Ματαίωσις ἐκδρομῆς.** ‘Ενεκα διλάβη τοῦ ἀτμοπλοίου «Νείγηρος» ἐφ' οὖν ἐπέβαινον οἱ εἰς τὴν νῆσόν μας ἀνάμενόμενοι γάλλοι ἐπιστήμονες, ἐματαιώθη ἡ ἀφίξις αὐτῶν ἐνταῦθα. Εὐτυχῶς τὸ ἐν Τρικέρι προσαρξάν ἀτμόπλοιον, ἐφ' οὖν | οἱ ἀνωτέρω ἐπιστήμονες ἐρρυμούλκηθη ὑπὸ τῆς «Μυκάλης», ἀμέσως δ' ἐσπευσαν οἱ ἐκδρομεῖς νὰ μεταβῶσιν εἰς Γαλλίαν πρὸς καθησύχασιν τῶν οἰκείων αὐτῶν.

— **Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ελλάδος.** Τῇ 23η ληξ. μηνὸς ἢ Εθνικὴ Τράπεζα τῆς Ελλάδος ἐώρτασε τὴν ἔξηκοστὴν ἐπέτεον ἀπὸ τῆς θρήσεως κατῆσθε. ‘Ἐπι τῆς εὐκαιρίας τῶν ἑορτῶν τούτων, τελεσθεῖσῶν ἐν Αθήναις μετὰ μεταρρυθμούμενος προσετάξας πανελλήσματος εἰδέχθησκε εὐχὴν πρὸς τὸν Σεβρού τούτον Διοικητὴν

ΤΟΙ ΕΤΑΒΟΚΑΙ
ΥΠΟΧΕΙΑ ΟΞΙΩΝ ΗΛΙΑΝΘΟΥ ΜΗΓΑΛΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ
ΥΟΙΚΙΡΤΑΠ. Π. ΗΤΟΔΛΥ]

κ. Στ. Στρέπη, έορτάζοντα όμως τὴν τριακονταστηρίδας τῆς συνετῆς αὐτοῦ Διοικήσεως, ὑπὲρ τῆς προόδου τοσούτου εὐεργετικοῦ τοῖς τε μετόχοις καὶ τῷ "Εθνει· Ι· δρύματος πρὸς τὰς ὄποιας εὐχὰς «Αἰ Μοῦσαι· οὐ συνεννοῦσι καὶ τὰς ιδίας, ἀνθ' ὧν ἀγαθῶν, ἐγένετο αὕτη πρόξενος ἐν τῷ τόπῳ ἡμῶν.

— **Ἐκκλησιαστικὴ Μουδική.** Ὅπο τῶν φιλοτίμων Ἐπιτρόπων καὶ τοῦ καλλιτέρων Ἐφημερίου τοῦ ναοῦ τῆς Θ. Εὐαγγελιστρίας εἰσήχθη ἐν τῷ αὐτῷ ναῷ ἡ τετράφωνος Ἐκκλ. μουσική, ὑπαγορευομένη διὰ ζώσης ὑπὸ τοῦ Σεβ. Ἐφημερίου Ἀνδρ. Ξενόφου μουσικούσαντος; παρὰ τῷ Ἀργ. Γιαννοπούλῳ καὶ τελεισπονήσαντος αὐτὴν καὶ τετραφωνούμενη ὑπὸ τοῦ μουσικοῦσαντος εκ. Σ. Καραμαλίκην. Πιστεύομεν ὅτι ὁ αἰδ. ιερεὺς εἶνε εἰς θέσιν νὰ τονίσῃ δλον τὸ ἔκκλ. σύστημα καὶ ἐλπίζομεν ὅτι θὰ καταργηθῶσι τὰ ξένα καὶ θὰ τεθῇ εἰς ἐφαρμογὴν ἡ ζωκυβία μουσική.

— Μετὰ χαρᾶς, ἐξαιρετικῆς πληροφορούμεθα, ὅτι ἡ ἀγαπητὸς καὶ εἱσπλιτης συμπολίτης μας κ. Ἀγγελος Η. Οἰκονόμου σπουδαῖον καὶ δλῶς σπάνιον εἰς τὰ χρονικὰ τῶν διαχωνισμῶν ἥρχοτο θρίχμον κατὰ τὸν ἀρτὶ διεξαχθέντα ἐν Ἀθήναις διαχωνισμὸν πολιτικῶν μηχανικῶν. Διὰ τῶν ἐμβριθῶν καὶ ἐπιστημονικῶν αὐτοῦ μελέτῶν οὐ μόνον ἐδικαίωσε τὴν περὶ αὐτοῦ ὑπὸ πάντων ἐσχηματισμένην γνώμην, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ιδίαν καὶ μόνην ίκανότητα πεποιθὼς ἐπρώτευσεν ἐν τῷ διαχωνισμῷ ἐκείνῳ ἐπισποάμενος ἀπάντων τὰ θερμότατα συγχρητήρια καὶ ἀναγορευθεὶς πτυχιοῦχος πολιτικὸς μηχανικός. Συγχαίροντες τῷ ἀξιεπίνῳ φίλῳ καὶ συμπλίτῃ μας κ. Ἀγγέλῳ Οἰκονόμῳ ἐπὶ τῷ θριαμβευτικῇ ἐπιτυχίᾳ του εὐχόμεθα δροίκην εὐδοκίμησιν καὶ ἐν τῷ πρακτικῷ σταδίῳ του.

— **Στρατ. Θεραπευτήριον.** Καὶ πάλιν ὑψούμεν τὴν φωνήν, προκειμένου νὰ λήξῃ ὁ καιρὸς τῆς ἐνεικισσεως τοῦ ὑπέροχοντος Σ. Θεραπευτηρίου, ἔπως μεριμνήσωσιν οἱ ἀρμόδιοι περὶ ἔξευρέσσεως καταλλήλου τοιουτου, πληροῦντος τοὺς ἀπαίτουμένους τῆς ὑγιεινῆς ἔρους. «Ημεῖς τούλαχιστον καταλληλότερον πρὸς τὸν σκοπὸν τούτου μόνον εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη εὑρίσκομεν τὸ παραπλεύρως τοῦ ναοῦ τῆς Ἀγ. Τριάδος, εὐρύχωρον, εὐήλιον, εὐάξερον καὶ πλήσιον τοῦ στρατῶνος οἰκημάτων, τὸ ὄποιον καὶ ἀλλοτε, ἀν δὲν ἀπατώμεθα, ἐχρησιμοποιεῖτο ὡς θεραπευτήριον, ἀλλ' ἀγνωστὸν ποῖοι ἐπεδρασαν λόγοι καὶ προύτιμήθη τὸ νῦν δλῶς ἀκατάληκτον.

— **Εὔτυχεῖς ἀρραβώνες.** Ὅπο τεῖς αἰσιωτέρους οἰωνοὺς ἀντῆλλοσχεν ἐπ' ἐγχάτων δακτύλιον ἀρραβῶνας ἡ καλλίμορφος καὶ σεμνοτάτη δεσποσύνη Ἀννα Μ. Σέχου μετὰ τοῦ ἐξαιρέτου νέου κ. Ἰωάννου Α. Σωμάκη. Τοῖς μηνηστευθεῖσιν εὐχόμεθα ταχεῖχν καὶ πανόλειον τὴν στέψιν.

— **Εὔτυχεῖς γάμοι.** Ο γνωστὸς τῇ ἡμετέρᾳ κοινωνίᾳ καὶ ἀρίστως μεμορφωμένος ἀξιωματικὸς τῆς Χωροφυλακῆς κ. Ἰωάννης Π. Ράγκος συνήθιθε κατ' αὐτοὺς εἰς γάμου κοινωνίαν μετὰ τῆς εὐγενεστάτης καὶ ἐκ τῶν τὰ πρώτα φερουσῶν ἐν Ἀθήναις δεσποινίδων Ἐλένης Χ. Οἰκονόμου. Τοῖς συζευχθεῖσιν εὐχόμεθα πανευτυχῆ καὶ ἀνεφελον τὸν βίον.

— **Θάνατοι.** Ἐν σεβαστῇ ἡμική ἀπεξίωσαν κατ' αὐτὰς ἡ ἀειμνηστος Ράχα Λ. Τρικάρδου, σεβαστὴ μήτηρ τῶν ἀξιωτῶν συμπολιτῶν μας κ. κ. Διον. καὶ Ἰωάννου Τρικάρδου καὶ ὁ πολύκλαυστος Διονύσιος Μπελέτης ἐκ τῶν ἐντιμοτέρων καὶ μελλον ἀγαπητῶν συμπολιτῶν μας. Διαβιβάζομεν καὶ δημοσίᾳ ταῖς πενθούσαις οἰκογενείαις αὐτῶν τὰ θερμὰ συλλυπητήριά μας.

† **Θάνατος τοῦ Μέμνονος Μαρτζώκη.** «Ἀνθρωπος δύναται ν' ἀπατηθῇ, ἀλλὰ λαὸς δὲν ἀπατᾶται». Τοιαύτας λέξεις ἐκστομισθείσας ὑπὸ τοῦ ἀειμνηστοῦ Μαρτζώκη ἐπὶ τῷ γενικῷ πένθει, τῷ ἐκδηλωθέντι κατὰ τὴν κηδείαν τοῦ ἀλήστου μνήμης πατρός του, τοιαύτας λέξεις ἀνεκάλεσεν ἡ μνήμη μας, δτε ἀπὸ τοῦ ἐνὸς μέχρι τοῦ ἀλλού τῆς πόλεως μας ἀκρού ἀντήχησεν ἡ ἀπαίσια εἰδῆσις τοῦ ματρίου τέλους του. Καὶ δὲν ἡδύγκτο ν' ἀπατηθῇ δόλοκληρος κοινωνίας βαθύτατον καὶ ἀπέλπιδα ἐκπέμπουσα δακρυσταγούς πόνου στεναγμὸν ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ ἀνδρὸς τοιούτου, οἵος ὁ Μέμνων Μαρτζώκης. Διότι ὁ μεταστάξ δὲν ἀνήκει εἰς τὴν οἰκογένειαν του, δὲν ἀνήκει εἰς τὴν πατρίδα, ἀνήκει εἰς τὸν κόσμον δλον καὶ ἐπὶ τῇ στερήσει τοιούτων κοσμοπολιτῶν, τοιούτων προνομιούχων ὑπάρξεων, τὸ πένθος γενικὸν ἐπιβάλλεται. «Ἡ κηδεία αὐτοῦ ἐγένετο ἐπιβλητικὴ καὶ πάνδημος, πολλῶν κατατεθέντων στεφάνων ἐκ μέρους τοῦ Δήμου, συλλόγων, σωματείων καὶ οἰκογενειῶν, καταλλήλων προσφωνησάντων τῶν ἀξιωτῶν. Κ. Κ. Ἀντ. Δ. Μαχρῆ, Π. Μουζάκη, Ε. Γιαννοπούλου, Α. Κομούτου, Ο. Ρέντζου, Γ. Βανδώρου, Α. Γκούσκου καὶ Σ. Τσίπηρα. Τὰ σχολεῖα ἐκλείσθησαν εἰς ἐνδείξιν πένθους, οἱ δὲ μαθηταὶ φέροντες περὶ τὸν βραχίονα πενθίμους ταινίας παρετάχθησαν ἐνθειαν καὶ ἐνθετοῖς δόδοις, δόπθεν διηλθεν ἡ κηδεία. Ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἀγ. Μάρκου, ἐνθι ἐψάλην ἡ νεκρώσιμος ἀκολουθίας, λόγους ἐξεφώνησαν καταλλήλων ἐξάρχυτες τὰς ἀρετὰς του νεκροῦ, οἱ Κ. Κ. Φ. Καρρέρ, Ο. Ρέντζος, Ι. Μερκάτης καὶ Δ. Ι. Πλέστας, ἐν δὲ τῷ νεκροταφείῳ οἱ Κ. Κ. Ι. Λ. Μάργαρης καὶ Λ. Χ. Ζώης, ἐλεγεῖον δὲ ὁ κ. Δ. Ξυνόπουλος καὶ νεκρολογίαν συγκινητικὴν ἐδημοσίευσε κατὰ τὴν κηδείαν ὁ ἱατρὸς κ. Ἀγγ. Μωρέττης. Ἐκτενὴ θιαγραφίαν καὶ περιγραφὴν λεπτομερῶς τῆς κηδείας τοῦ ἀειμνηστοῦ καθηγητοῦ ἡμῶν καὶ ἐκλεκτοῦ συνεργάτου Μ. Μαρτζώκη θέλομεν δημοσιεύσει ἐν καιρῷ.

ΕΓΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟΝ

«Ἀπὸ βάθους τῆς πενθούσης ψυχῆς μας σπεύδομεν νὰ ἐκφράσωμεν καὶ δημοσίᾳ τὴν ἀπειρον εὐγνωμοτύνην καὶ τὰς θερμὰς εὐχαριστίας ἡμῶν πρὸς τε τὸν Σεβ.ον Ἀρχιεπίσκοπον Διονύσιον, πρὸς τὴν Α. Α. Β. Γ. τὸν Ἀρχιδούκα Σαλβατόρα, πρὸς τὸν Δήμαρχον Ζακυνθίων, τὸν Γυμνασίαρχην, τὸν Ἐπιθεωρητὴν καὶ τὸ διδασκαλικὸν καὶ μαθητικὸν σῶμα, πρὸς τὰς Συντεχίας τοὺς καταθέσαντας στεφάνους, τοὺς ἐκφωνήσαντας λόγους, τὴν Φιλαρμονικὴν τοὺς δικφοροτρόπους συλλυπηθέντας ἡμᾶς καὶ πᾶσαν ἐν γένει τὴν ἐντιμον κοινωνίαν τῆς Ζακύνθου ἐπὶ τῇ ὁδύνηρᾳ ἀπωλείᾳ τοῦ πολυτίμου ἀδελφοῦ ἡμῶν Μέμνονος.

Ἐξ ὀνόματος τῆς οἰκογενειούσης τοῦ Λαζαρίου Μαρτζώκη
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ
ΑΙ ΣΖ Υ Ζ 0069